

Warszawa, dnia 19.08.2014 r.

PG VII G 070/43/14

SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
wpłynęło dn. 21.08.2014
nr. 4854 podpis. (Nowak)

GABINET MARSZAŁKA SENATU
wpłynęło dn. 20.08.2014r
nr. 3442 podpis. (Poić)

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Dotyczy: oświadczenia senatora Bogdana Pęka,
wspólnie z innymi senatorami - BPS/043-59-2568-PGr/14
z dnia 24 lipca 2014 r.

Senatorski Pomiędzy Nowak

W związku z treścią art. 16 ustawy z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora (tekst jednolity – Dz. U. z 2011 r., Nr 7, poz. 29 z późn. zm.) oraz art. 49 ust. 5 uchwały Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 23 listopada 1990 r. Regulamin Senatu (tekst jednolity – M.P. z 2014 r., poz. 529), przedstawiam na ręce Pana Marszałka pisemną odpowiedź na oświadczenie złożone przez senatora Bogdana Pęka, wspólnie z innymi senatorami, podczas 59. posiedzenia Senatu RP w dniu 24 lipca 2014 r., dotyczące śledztwa w sprawie katastrofy smoleńskiej, przekazane Prokuratorowi Generalnemu przez Wicemarszałek Senatu RP Panią Marię Pańczyk-Pozdziej, przy piśmie oznaczonym sygnaturą BPS/043-59-2568-PGr/14 z dnia 30 lipca 2014 r.

Śledztwo w sprawie zaistniałego w dniu 10 kwietnia 2010 r. w pobliżu lotniska wojskowego na terenie Federacji Rosyjskiej nieumyślnego spowodowania katastrofy w ruchu powietrznym, w wyniku którego śmierć ponieśli wszyscy pasażerowie samolotu Tu-154 M, w tym Prezydent RP Lech Kaczyński oraz członkowie załogi

wskazanego statku powietrznego, tj. o czyn z art. 173 § 2 i 4 k.k., prowadzone jest przez prokuraturę w oparciu o przepisy polskiej procedury karnej. Jednak fakt, iż do katastrofy samolotu doszło na terenie innego suwerennego państwa, z istoty swej wpływa na tempo pozyskiwania dowodów. W trakcie śledztwa Wojskowa Prokuratura Okręgowa w Warszawie występowała z wnioskami o międzynarodową pomoc prawną do Stanów Zjednoczonych Ameryki, Królestwa Danii i Federacji Rosyjskiej. Łącznie skierowano ponad trzydzieści takich wniosków.

Biegli powołani w toku tego postępowania przygotowawczego, opracowując opinie w sprawie katastrofy lotniczej, mieli i mają dostęp do kluczowych dowodów w tej sprawie znajdujących się na terytorium Federacji Rosyjskiej, w tym rejestratorów samolotu Tu-154M nr 101, jak i samego wraku oraz jego elementów. To polscy biegli wykonali kopie zapisów rejestratorów (tzw. czarnych skrzynek), a także badali stan taśmy, na której dokonano zapisu rozmów i dźwięków w kokpicie. W opinii wydanej przez Instytut Ekspertyz Sądowych im. prof. dra Jana Sehna w Krakowie, który jest niekwestionowanym autorytetem krajowym i światowym w tego typu badaniach, biegli jednoznacznie stwierdzili, iż taśma magnetyczna, na której zarejestrowany został zapis dźwięków, nie nosiła śladów jakiegokolwiek ingerencji osób trzecich. Podkreślić należy, iż poddawane badaniom rejestratory zawierają wszystkie informacje w zakresie pracy parametrów samolotu, który uległ katastrofie w dniu 10 kwietnia 2010 r.

Prowadząca sprawę polska prokuratura od samego początku zabiegała i nadal zabiega o zwrot do Polski wraku i wszystkich jego elementów, o co zwrócono się już w pierwszym wniosku o pomoc prawną do Federacji Rosyjskiej, opracowanym w dniu katastrofy. Postulat ten był wielokrotnie ponawiany w kolejnych wnioskach rekwizycyjnych oraz spotkaniach roboczych z przedstawicielami Komitetu Śledczego FR i Prokuratury Generalnej FR.

Natomiast poza kompetencjami polskiej prokuratury pozostaje sugerowane przez Panów Senatorów „umiędzynarodowienie” śledztwa w sprawie katastrofy smoleńskiej, którzy powołują się na przypadek katastrofy samolotu malezyjskich linii lotniczych na terenie Ukrainy. Prokuratura polska nie ma bliższej wiedzy na temat charakteru i sposobu prowadzenia postępowań karnych dotyczących katastrofy malezyjskiego Boeinga, zaistniałej na terenie Ukrainy, poza informacjami środków

przekazu. Analiza przekazu medialnego wskazuje jednak, iż nie wszyscy dziennikarze i komentatorzy odróżniają postępowanie karne od badania przyczyn katastrofy, prowadzonego przez stosowne komisje badające wypadki lotnicze, zamiennie określając je tym samym terminem „śledztwa”.

W tym miejscu należy odnieść się też do wysuwanych niekiedy sugestii niektórych uczestników debaty publicznej, dotyczących powołania międzynarodowego zespołu do prowadzenia postępowania karnego w sprawie katastrofy smoleńskiej.

Oczywiste jest, iż członkami takiego zespołu byłiby przedstawiciele organów ścigania Polski, a także Federacji Rosyjskiej, na terenie której doszło do katastrofy i które to państwo również prowadzi odrębne postępowanie karne w tej sprawie.

Możliwość powołania wspólnych zespołów śledczych przewiduje art. 589b Kodeksu postępowania karnego, który stanowi implementację postanowienia Decyzji Ramowej Rady Unii Europejskiej z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych (2002/465/WSiSW) – Dz.U.UE.L.2002.162.1 i Dz.E.UE-sp.19-6-15. Instytucja wspólnych zespołów śledczych została również uregulowana w art. 13 Konwencji o pomocy prawnej w sprawach karnych pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej sporządzonej w Brukseli dnia 29 maja 2000 r. (Dz. U. z 2007, Nr 135, poz. 950) oraz w art. 20 Drugiego Protokołu Dodatkowego sporządzonego w Strasburgu dnia 8 listopada 2001 r. do Europejskiej Konwencji o pomocy prawnej w sprawach karnych (Dz.U. z 2004 r., Nr 139, poz. 1476). Federacja Rosyjska nie jest jednak stroną żadnej z tych konwencji, co uniemożliwia podjęcie działań zmierzających w kierunku powołania wspólnego zespołu śledczego. Powołanie takiego zespołu nie jest także możliwe na zasadzie wzajemności przewidzianej w art. 589b Kodeksu postępowania karnego, gdyż nie pozwalają na to przepisy regulujące procedurę karną, które obowiązują w Federacji Rosyjskiej.

W tej sytuacji obrót prawny pomiędzy Rzeczpospolitą Polską a Federacją Rosyjską odbywa się w oparciu o przepisy Europejskiej Konwencji o pomocy prawnej w sprawach karnych podpisanej w Strasburgu w dniu 20 kwietnia 1959 r. (Dz. U. z 1999 r., Nr 76, poz. 854), która jednak nie przewiduje powołania wspólnych zespołów

śledczych, a także Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Federacją Rosyjską o pomocy prawnej i stosunkach prawnych w sprawach cywilnych i karnych, sporządzonej w Warszawie w dniu 16 września 1996 r. (Dz.U. z 2002 r., Nr 83, poz. 750), ale jedynie w zakresie postanowień, które w sposób szczegółowy regulują sprawy z zakresu pomocy prawnej.

Z powołaniem

A. Seremet

Andrzej Seremet